

SF

eridanos

SERGEJ LUKJANENKO

ŽVAIGŽDŽIŲ ŠEŠĖLIS

413 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Knugute.it

Sergej Lukjanenko ŽVAIGŽDŽIŲ ŠEŠĖLIS

Mokslinės fantastikos romanas

Kitados žmonija išdrįso nepaklusti galingųjų civilizacijų Konklavai ir sukilo.

Dabar Žemei gresia būti sunaikintai.

Piotras Chrumovas, pabuvojęs geometrų valdomuose pasauliuose, išvydęs, kaip jie bijo Šešėlio, pačios keisčiausios galaktikos civilizacijos, dabar savo rankose laiko Žemės likimą.

SKAITYKITE ROMANO "ŽVAIGŽDĖS - ŠALTI ŽAISLAI" TĘSINĮ

Iš rusų kalbos vertė NIDA JAKUBAUSKAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
413 tomas. Serija įkurta 1990m.

Сергей Лукьяненко - ЗВЕЗДНАЯ ТЕНЬ
МОСКВА, АСТ, 2000

Copyright © by Sergej Lukjanenko, 1998
Cover art copyright © Manchu, 2000

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2007
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2011

Prologas

Kosmodromuose žolė neželia. Ne, ne dėl pragariškų variklių liepsnų, apie kurias taip mėgsta rašyti žurnalistai. Per daug nuodų liejasi ant žemės - pildant raketų nešėjų kuro bakus ir per avarinius kuro išmetimus, per raketų sproгимus starto aikštelėse ir pro smulkius, neišvengiamus susidėvėjusių vamzdynų plyšius.

Bet šitas kosmodromas - ne Žemėje.

Aš sėdėjau ant žolės, pačiame didžiulio, žalio, niekuo neaptverto lauko pakraštyje. Jį galima buvo palaikyti milžinų teniso kortu arba dėl golfo pamišusio milijardieriaus kliedesiu.

Bet pinigai čia nenaudojami.

Veidą perštėjo, lyg kažkoks nematomas sardistas būtų iš vidaus brūžinęs jį švitrinium po pierium. Kadangi būtent taip ir buvo, aš stengiausi nekreipti dėmesio į skausmą.

Ant žalio kosmodromo delno kūpsojo be jokios tvarkos išmėtyti maži sidabriniai laiveliai. Neseniai aš jau stovėjau čia, bet tada mano aptemusi sąmonė negalėjo pažvelgti į visa tai žemiečio akimis. O dabar... dabar aš kiekvieno laivelio kovinę galią dauginau iš bendro jų

skaičiaus, paskiau - iš spėjamo kosmodromų skaičiaus, prie viso to dėju nežinomas pajėgas - laivus, esančius kosmose ir Draugų planetose, o taip pat kreiserius, kurie niekada nepalieka orbitos. Rezultatas, aišku, išėjo labai apytikris.

Bet koks skirtumas, kas užkris ant galvos - tona plytų ar dešimt tonų?

Kramtydamas smilgą aš išsitiesiau ant nugaros. Pažiūrėjau į dangų. Kas gali būti pastoviau bet kuriame pasaulyje ir bet kuriuo laiku? Gulėti, jausti rūgštų skonį ant lūpų, jausti, kaip traukia, kaip kelia begalinis dangus... kaip pasaulis apsiverčia ir jau ne tu tingus ir atsipalaidavęs drybsai ant nugaros, žiūrėdamas į bedugnę pro primerktas blakstienas, o visa planeta guli ant tavo pečių ir tu laikai ją virš dagaus. Paskutinis ir vienintelis atlantas...

Smilgos sultys buvo aitrios ir karčios, išaugintos kitos žemės. O dangus buvo padengtas smulkiomis debesų-maloniai-vėsiam-orui meziniais. Pro tokias grotas nenukrisi.

Laikyti ant pečių šitą pasaulį - ne mano darbas.

Aš pakreipiau galvą, priversdamas planetą

gultis prie mano kojų. Pažiūrėjau į pasliką kūną šalia. Žmogus buvo gyvas, bet sąmonę jis atgaus dar negreitai.

- Kualkua, tu jau? - balsu paklausiau aš.

Jau. Jūsų veidai ir oda identiškai, - be garso sušnabždėjo simbiontas.

- Ačiū.

Atlikti figūros mimikriją?

Žmogus buvo ir stambesnis, ir aukštesnis už mane. Maskuotė nesutrukdytų. Bet pati mintis apie naują skausmą, kurį sukels kūno pertvarkymas, įvarė man lengvą paniką.

- Nereikia.

Pritūpęs aš pradėjau nurenginėti nepažįstamąjį. Gerai, kad jie čia taip mėgsta laisvą kirpimą.

- Kaip manai, išdegs? - paklausiau aš būtybės, gyvenančios mano kūne.

Galbūt.

Kualkua nesupranta nei delikatumo, nei mirties baimės. Man tai jau pradėjo patikti.

Persirengęs svetimo drabužiais, aš atsistočiau visu ūgiu. Maždaug už pusės kilometro stovėjo žemi pastatai be langų. Angarai? Remonto dirbtuvės? Kuro bazės?

- Gal Rimerio laivas dar nesunaikintas? - re-

toriškai paklausiau aš. - Gerai būtų grįžti juo...

Kualkua neatsakė, bet, keistas dalykas, man pasirodė, kad aš pajutau jo emocijų atgarsį. Lengvą ironiją, simpatiją ir pritarimą.

Ar gali būti, kad vietoje gyvų mechanizmų, šarvų ir torpedų nutaikymo mechanizmų naudojamos būtybės taip prisirištų prie technikos? Ar įmanoma, kad sentimentalus požiūris į lai-vą jų akimis žiūrint yra retai pasitaikanti dory-bė?

- Laikas namo, - pasakiau aš.

Tam, kas turi namus...

- O jūs?

Kadaise mūsų rasė nesutiko su Konklavos sprendimu. Mes turėjom planetą. Dabar ten dulkių debesis. Aš tylėjau, žiūrėdamas į ža-liuojantį kosmodromą.

Eik, Piotrai. Tu turi, kur sugrįžti. - Tikiuosi, - pasakiau aš. - Tikiuosi.

Pirma dalis

ŽEMĖ

1 skyrius

Raudonai violetinė alarių eskadra. Šimtai laivų, patruliuojančių Galaktikos Konklavos sienas.

Pro permatomu tapusį korpusą aš žiūrėjau į danguje išbarstytas kibirkštis. Vos tik akys apsisistodavo ties kuriuo nors laivu, jo atvaizdas iškart pradėdavo didėti. Gera geometrų technologija.

Bet argi ji svarbiausia?

Yra pasaulyje dalykų, stipresnių už ginklus - valia, dvasios jėga, tikėjimas savo teisumu, vienybė. Kuo Konklava gali atsakyti geometrų civilizacijai? Rietenas ir nesutarimus, tylų Silpnųjų rasių nepasitenkinimą, sotų Stipriųjų pasipūtimą? Visa trapi pusiausvyra sugrius akimirksniu. O jeigu dar regresoriai pasistengs...

Kapitone, mes judame priverstinai.

- Vykdyk komandą, - pasakiau aš.

Situacija pavojinga.

- Viskas tvarkoj. Aš turiu instrukciją. Tai pasi-

tarnaus Tėvynės gerovei, - pertraukiau aš laivą.

Rimeriui priklausiusio žvalgybos laivelio aš taip ir nesuradau. Jis, matyt, jau buvo sunaikintas. Iš tikrųjų gal taip ir geriau. Į kompiuterį, kuris sugėrė dalį Niko atminties, jo manieras, jo įpročius, jo eilėraščius, aš pats to nenorėdamas būčiau žiūrėjęs kaip į mėstančią būtybę. O su šita naujutėle, niekam ir niekada nepriklaususia mašina buvo lengviau. Geometrai įsigudrino padaryti savo borto partnerius velniškai protingais, sugebančiais laisvai bendrauti ir nestandartiškai reaguoti. Bet vis dėlto palikti juos tik mašinomis.

Tikriausiai tai tam tikra prasme teisinga. Juk ne be reikalo Stipriosios rasės nenaudoja - bent jau plačiai - dirbtinio intelekto, o naudojami skaičiuotojų, kvalkua ir kitų siauros specializacijos rasių paslaugomis.

Pati mintis apie naujo intelekto, galimo konkurento sukūrimą kažkuo gąsdina. Bet vis dėlto įdomu, kodėl geometrai - tikri vienybės ir draugystės fanatikai - praleido tokį šansą? Gal kai įsikiša rasės savisaugos instinktas, ideologinis lukštas tiesiog nubyra?

Situacija labai pavojinga, - nusiminęs pranešė laivas.

- Vykdyk komandas. Mes atliekam Draugystės misiją.

Gerai, kad ideologija pirmoje vietoje. Net jeigu geometrai numatė, kad laivas gali būti nuvarytas - jie jam neleido suabejoti tokiais dalykais. Išjungę variklius mes įplaukėm į eskadros centrą, prie flagmano. Praėjo tik savaitė nuo tos akimirkos, kai aš jį pamačiau pirmą kartą, tada milžiniškas diskas atrodė apgailėtina. Alariai sugebėjo paimti į nelaisvę sveiką geometrų laivą, bet patys patyrė didžiulių nuostolių. Dabar flagmanas atrodė naujutėlis. Grėsminga, pralaimėti nesugebanti karo mašina...

Kualkua, - pagalvojau aš. - Tavo gentainiai irgi dalyvavo remonto darbuose?

Taip, - išgirdau aš begarsį atsakymą. - Mes padėjom karščiausiuose taškuose.

Bet juk jums tai taip pat pavojinga?

Ir kas iš to?

Neįtikėtinas abejingumas mirčiai. Nebūtas. kažkas slypėjo už tokio šitų amebų elgesio, bet niekas dar nepajėgė suprasti, kas būtent.

Flagmano centre atsivėrė liukas. Jokių šliuzų čia nebuvo, orą laikė jėgos laukų skydas. Mes kritom į atsivėrusį plyšį - tai atrodė būtent

kaip kritimas, paskiau mane truputį supykino, kai susitiko laivų gravitacijos laukai.

- Išjunk gravitaciją, - įsakiau aš, kai mes atsidūrėme flagmano viduje. - Išjunk visas apsaugos sistemas. Atidaryk kabiną.

Šį kartą laivelis neprieštaravo, lyg būtų nusprendęs, kad nieko jau nebepakeisi. Kabina atsidarė, mane pasiekė silpnas, aitrus svetimmo, nežmogiško būsto kvapas. Olą primenantis flagmano angaras buvo labai silpnai apšviestas, sustingusios alarių figūros - vos įžiūrimos.

Man pasidarė nejauku.

Prieš savaitę aš su jais kovojau. Aš buvau narsus didvyris, pats neprisimenantis, kas jis toks yra. Aš negailėdamas skaldžiau antausius ir švaisčiausi peiliu... O kelią man pastojo jokio kovinio pasirengimo neturintys inžinieriai ir technikai. Reikėjo sukurti kovos iliuziją - ir tai pavyko. Jeigu prieš mane būtų išėję keli tikri desantininkai, o jeigu dar apsišarvavę garsiaisiais alarių kovos kostiumais - aš niekad nebūčiau ištrūkęs.

Gauruoti kūnai aplinkui laukė. Kaip jie žiūrėjo į mane? Supratingai - žinojo juk, ką daro? Su neapykanta - juk mano rankos suteptos jų

bendražygių krauju? Smalsiai - aš juk, vis dėlto, sugrįžau, atnešiau informacijos?

- Kur mano draugai? - nušokęs ant grindų paklausiau aš. - Alariai!

Tyla. Paskiau į priekį išėjo juodas alaris aukštinine tunika.

- Vade? - paklausiau aš.

- Būk pasveikintas, Piotrai Chrumovai, - pasakė vertėjas kualkua, kuris kaip bjaurus auglys karojo eskadros vadui po kaklu. - Mes džiaugiamės, kad tau pavyko sugrįžti.

Dviejose vietose kailį ant jo kūno dengė balti raiščiai, kurie kažin ar buvo drabužių dalis. Ar tik ne mano peilio darbas?

- Kur mano draugai? - vėl paklausiau aš.

- Jie miega. Jūsų laiku - poilsio metas.

- Nieko. Pažadinkit. Jie nesupyks... - pasakiau aš.

Jeigu alariai suplanavo pasalą, tai aš pamerktas... Bet tą akimirką iš tolimiausio tunelio pasirodė dvi žmonių figūros. Danilovas ir Maša. Jie bėgo prie manęs ir aš pajutau, kaip įtampa galų gale atlėgsta, paleidžia mane.

Aš vis dėlto turėjau, kur sugrįžti.

Bet kodėl šypsenos jų veiduose tokios nenatūralios?

- Piotrai! - Danilovas čiupo mane į glėbį. Pa-purtė, pažiūrėjo į akis. - Velnio tu vaike! Sugrį-žai!

Maša elgėsi ramiau. Ji tiesiog šypsojosi ir - net keista - nuo tokios neįprastos veido išraiš-kos mergina pastebimai pagražėjo.

- Labas, - pasakė ji, tiesdama ranką ir atsar-giai liesdama mano petį. - Kaip gerai. Mes la-bai dėl tavęs bijojom.

Aš pašnairavau į tunelį, bet iš ten niekas daugiau nesirodė.

- Kur senis? - sutrikęs paklausiau aš.

- Jis miega, - greitai atsakė Danilovas. - Jis dabar miega.

Alariai nesikišo. Susispietė gauruotu žiedu ir smalsiai stebėjo susitikimą. Aš akimis susira-dau vadą ir paklausiau:

- Per pabėgimą... aš...

- Tu nužudei tris, - nelaukdamas pabaigos atsakė eskadros vadas.

O ko aš, tiesą sakant, galėjau tikėtis? Gerai, kad tik tris. Aplinkui buvo *nedraugai* ir belais-vis regresorius Nikas Rimeris nesismulkino...

Danilovas greitai spustelėjo mano ranką.

- Vade... - pradėjau aš.

Kvailaatsiprašinėti ir prašyti atleidimo. Ne ta

kaltė, už kurią galima sumokėti žodžiais. Bet kas man dar belieka?

- Piotrai Chrumovai, kaip alarių rasės atstovas aš prašau tavo atleidimo, - pasakė vadas.

Aš įsižiūrėjau į blizgančias juodas akis. Ne, jis nesityčiojo.

- Mes privertėm tave paminti tavo civilizacijos įstatymus, - pasakė eskadros vadas. - Tu buvai priverstas žudyti sąjungininkus. Mūsų kaltė neišmatuojama, bet mes nematėm kitos išeities.

Ne, nuo šitų žodžių man nepalengvėjo, bet situaciją jie pakeitė radikaliai.

Ir galbūt davė vienintelį šansą gerbti save.

- vade, aš prašau alarių rasės atleidimo, - pasakiau aš. - Gedžiu tų, kurie tapo aukomis.

Alaris tylėjo. Kad ir kokie skirtingi mūsų etikos principai, jis negalėjo neliūdėti dėl žuvusių ekipažo narių. Kitaip kažin ar būtų vadovavęs flotilei. Valdžia duoda teisę reikalauti pasiaukojimo ir jį priimti, bet neatleidžia nuo skausmo. Jeigu tik tai, žinoma, valdžia, o ne tironija.

- Jų auka nebuvo betikslė? - paklausė vadas. - Tu aplankei geometrų pasaulį?

- Taip. - Aš mostelėjau ranka į savo laivelį. - Čia juk kitas aparatas. Tas, kuriuo aš išskri-

dau, jau išardytas ir sunaikintas.

- Kodėl?

- Nes pabuvojo nelaisvėje.

Danilovas pergalingai žvilgtelėjo į Mašą ir man kilo įtarimas, kad mergina turėjo planą įtaisyti Rimerio laive kelias dešimtis "blakių".

- Gerai, kad tu išvengei tokio likimo, - pasakė vadas.

- Tai buvo sunku, - atsakiau aš.

Alaris linktelėjo. Tikriausiai kopijuodamas žmonių gestus, bet jo it pelės snukis vis tiek atrodė komiškai.

- Ar geometrų civilizacija gali tapti Silpnųjų rasių sąjungininke? - paklausė jis.

Klausimas buvo geras.

Geriausias sezono klausimas...

- Geometrai gali tapti naujais Silpnųjų valdovais, - atsakiau aš. - Jie mus įtrauks. Padovanos savo ideologiją. Priims į savo ratą.

- Neįmanoma per prievartą pakeisti išsivysčiusios visuomenės ideologiją.

- O mūsų išsivystymas truks neilgai, - paaiškinau aš.

Juodos pelės akutės gręžė mane kiaurai....